

מה לבור שכן אין כח אחר מעורב בו –

Why is בור חייב, because there is no other force mixed into him

OVERVIEW

אבנו סכיננו ומשאו שהניחן בראש גג maintains that the צד of the משנה includes while רבא is of the opinion that the צד of the משנה includes גמרא begins each צד by contrasting בור with the intended לימוד. There is however a distinction. When contrasting בור with אסו"מ, the גמרא asks, מה לבור שכן אין כח אחר מעורב בו; however when contrasting בור with המתגלגל, the question is מה לבור שכן מעשיו גרמו לו. Seemingly the גמרא could have used either of these two פירושים (אין כח אחר מעורב בו) or (מעשיו גרמו לו) for either צד. Our תוספות will explain why by אסו"מ the גמרא asks from לו, and by המתגלגל the גמרא asks from בו, אין כח אחר מעורב בו.

למאי דפריך¹ [דפרישית] דלא חשיב אש מעשיו גרמו לו² לפי שהרוח מסייע לו -

מעשיו גרמו According to what I explained previously that אש is not considered לו (that his actions caused it), since the wind assists in spreading the fire; the גמרא - הוה מצי למפרך הכא מה לבור שכן מעשיו גרמו לו תאמר באבנו וסכיננו³ -

Could have challenged here and asked, do you know why בור is חייב, because his actions (exclusively) caused the damage, can you say that by או"ס where the damage was caused by the wind as well. The גמרא would then respond that אש תוכיח; by אש it is also not גרמו לו (as just mentioned [שור יוכיח]), and nevertheless it is חייב (just as the גמרא responded תוכיח אש when the challenge was בו אין כח אחר מעורב בו).

מה לבור שכן מעשיו גרמו לו the גמרא did not ask here why indeed תוספות explains

אלא לפי דפירכא שכן אין כח אחר מעורב בו חשיב טפי -

But the reason the גמרא chose not to ask here from לו is because the challenge of בו אין כח אחר מעורב בו is more effective -

דהשתא ליכא למימר שור יוכיח אלא אש גרידא⁴ -

For on this challenge of בו אין כח אחר מעורב בו we cannot respond שור יוכיח, but rather only אש יוכיח. If the question would have been לו מעשיו גרמו לו, we could have responded with either שור יוכיח or אש יוכיח. For by both of them it is not גרמו לו;

¹ This is amended to read 'כדפרישית'; referring to כי ד"ה מה (הא') (TIE pg. 7 [between footnotes #18&19]).

² See 'Thinking it over' # 2.

³ Damage caused by the wind's assistance is not considered גרמו לו as just pointed out regarding אש. If however אש would be considered גרמו לו, so would this אסו"מ, and there would be no פירכא (of מה לבור וכו').

⁴ The lesser opportunities there are to find a יוכיח, the stronger of the פירכא.

however when we ask **מה לבור שכן אין כח אחר מעורב בו**, we cannot respond **שור יוכיח** for **שור** is also **אש יוכיח**; we are limited in our response to only **אש יוכיח** כח אחר מעורב בו.

צד השוה discusses now the other תוספות

ולקמן גבי בור המתגלגל פריך מה לבור שכן מעשיו גרמו לו -

מה challenges גמרא, צד השוה **בור המתגלגל** from **And later regarding deriving**, **לבור שכן מעשיו גרמו לו**, but not **מה לבור שאין אין כח אחר מעורב בו** (which, as תוספות just said, is a stronger פירכא) -

דלא שייך התם שכן אין כח אחר מעורב בו -

For there (by **בור המתגלגל**) **the פירכא** that **בור** is **אחר מעורב בו**, **is not applicable -**

דהיכי נימא תאמר בור המתגלגל שכן כח אחר מעורב בו -

For how will we conclude the פירכא by saying; **אין כח אחר מעורב בו** is **בור**, **however** **is בור המתגלגל** **כח אחר מעורב בו** (referring seemingly to the רגלי אדם ובהמה that are kicking and rolling the בור) -

דמשמע דלא הוי בור אלא על ידי כח אחר -

Which would indicate that the **בור המתגלגל** **did not become a בור** through the original הבור, **but rather through another force** (of the רגלי אדם ורגלי בהמה) -

וזה אינו שהרי נעשה בור בלא כח אחר⁵ משמניחו ברשות הרבים:

However, this is not so; for it became a בור as soon as the owner placed the אבן **in the רה"ר; without any assistance from any other force.** We can argue however that a regular בור is **גרמו לו מעשיו** to cause the damage, but by **בור המתגלגל** the damage was caused by the רגלי אדם ובהמה; not **מעשיו** exclusively.⁶

SUMMARY

There is an advantage in the פירכא of **אין כח אחר מעורב בו** over **גרמו לו מעשיו**, for in the former we cannot say **שור יוכיח**. The פירכא of **אין כח אחר מעורב בו** is not applicable by **בור המתגלגל**, for there too there is no **אחר מעורב בו**.

THINKING IT OVER

⁵ See 'Thinking it over' # 1.

⁶ We cannot argue that by **בור המתגלגל** there is a **אחר מעורב בו** to cause the damage, for as תוספות previously stated (TIE pg. 5) [אש] regarding ה,ב ד"ה כי) that causing damage through a **אחר** is a חומרא relative to **בור**, who can only be **אחר מעורב**. It seems that the concept of **גרמו לו מעשיו** is referring to causing the damage (the הִזָּק), while **אחר מעורב** is referring to creating the damager (the מְזִיק). Therefore by **בור המתגלגל** it is not **גרמו לו מעשיו**, since the actual הִזָּק is assisted by **אדם ורגלי**; however there is no **אחר מעורב בו**, since the מְזִיק was created by the **בעל הבור** exclusively, when the **בור** was placed in the רה"ר. Conversely, **אין מעשיו גרמו לו** is **אסו"מ** and **אחר מעורב בו**, for both the מְזִיק and the הִזָּק are caused by an outside agent (the wind).

1. According to תוספות that בור המתגלגל is considered כח אחר מעורב בו,⁷ since the owner made the בור; so אש should also be considered כח אחר מעורב בו, since the owner made the fire!⁸

2. According to תוספות that אש is not considered מעשיו גרמו לו,⁹ why later (regarding the לימוד of בור המתגלגל), when the גמרא asks that by בור it is מעשיו גרמו לו, does not the גמרא respond אש תוכיח (but rather שור יוכיח)?!

⁷ See footnote # 5.

⁸ See (the two interpretations in the) previous תוספות ה, ב ד"ה כי (TIE footnote # 14&16).

⁹ See footnote # 2.